

Különbözőek az emlékeink

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

8. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Földes Petra

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	13-14 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A generációk közötti tolerancia erősítése a nagyszülők világának megidézése révén, és annak megéreztetése, hogy az ember életútjának s emlékvilágának alakulását milyen sokféle tényező befolyásolja.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – család, családtörténet, hagyomány, viselkedés; kapcsolatok – kommunikáció; kultúra – generációk; erkölcs és jog – szabályok, normák Tartalom: Életképek az 1950-es, 60-as évekből. Nagyszüleink világa képekben és visszaemlékezésekben. Történetek a családi legendáriumból. Különbségek a generáción belül. Különbségek a generációk között. Választóvonalak és kapcsolatok.
Megelőző tapasztalat	A „Honnan jövök, ki vagyok?” című modul feldolgozása (7. évfolyam)
Ajánlott továbbhaladási irány	Az összegyűjtött információk beépítése egy jelenkor-történeti vagy társadalomföldrajzi óra anyagába
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: identitás, hitelesség Önszabályozás: törődés, tekintet másokra, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információgyűjtés, nyitottság Társas kompetenciák: empátia, kommunikációs készségek, segítségkérés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom; Földünk és környezetünk Tantárgyakhoz: történelem; földrajz Modulokhoz: Osztályönarckép (szka207_23); Koldus és királyfi (szka207_24); Honnan jövök, ki vagyok? (szka207_29); Kikhez tartozunk? Identitások hálója a családtól az emberiségig (szka207_30); „Apám hitte” (szka210_47)
Támogató rendszer	Bácskai Júlia: <i>Magán-élet-tan</i> . Raabe-Klett. Budapest, 1998. A családi önismeretre vonatkozó részek Valuch Tibor: <i>Hétköznapi élet Kádár János korában</i> . Budapest. Corvina, 2006

Módszertani ajánlás

A családtörténet fontos és izgalmas része a történettudománynak. Legfőbb erénye, hogy az egyes ember életén keresztül világít rá tágabb környezetünkre (társadalmi csoport, földrajzi-, kulturális régió) történetére. Izgalmas azzal szembesülnünk, hogy ebben az értelemben

természetesen a MI családunk is része, alkotója a történelemnek. Ez a „felfedezés” büszkeséggel tölti el a gyerekeket, ezzel növeli a családhoz, s ezen keresztül a tágabb közösséghez, végső soron a hazához való érzelmi kapcsolódás intenzitását. A magán- és közélet, a tudomány egzakttsága és a visszaemlékezés szubjektivitása – ezek az izgalmas ellentétek olvadnak eggyé (ideális esetben) a téma jelen feldolgozása során.

A modul vizsgálódásának időpontja az 1950-es, 60-as évek fordulója. Választásunk két okból esett erre az időszakra. Egyrészt, hogy minél jobban távolodjunk el a jelentől, annyira azonban ne, hogy a háború vagy annak közvetlen következményei még kitapinthatóan jelen legyenek a visszaemlékezésekben. Ez ugyanis annyira speciális „környezet”, hogy megkérdőjelezi a jelennel való összevetés érvényességét. Másrészt olyan időszakot kerestünk, amikor a gyerekek közeli hozzátartozói gyerek-, ifjú- vagy fiatal felnőtt éveiket élték, vagyis azt az időszakot, amelyre a legszívesebben gondol vissza mindenki. Fontos, hogy a visszaemlékezés nemcsak a gyerekeknek, hanem a megkérdezetteknek is örömet jelentsen. Csak így valósítható meg a segítő interaktív együttműködés, ami nélkülözhetetlen alapja ennek a munkának

Célunk tehát az volt, hogy minél távolabbi, a szülők, nagyszülők által még/már megélt, de a jelenünkkel összevethető korszakot válasszunk vizsgálódásunk időszakául.

A foglalkozás közben ügyeljünk arra, hogy olyan hangulatot teremtsünk (térképész, figyelem, nyitottság) amely megnyitja, és bátorítja a gyerekeket.

Ha a téma érdekli a tanulókat, ez a kétórás modul hosszabb projektté alakítható, amelyben változatos forrásanyag (képek, hangfelvételek, újságcikkek stb.) felhasználása mellett fotómontázsokat, plakátokat, sőt riportfilmeket is készíthetnek a tanulók. Megszerkeszthetnek egy elképzelt, korabeli napilapot vagy iskolaújságot is. Kiállítást rendezhetnek különféle, behozott régi tárgyakból.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Filmrészletek (*Megáll az idő* – tánciskola; *Tüskevár* – iskola, nyaralás; *Szerelmesfilm* – játék a bérházban stb.)

P2 – Kivetíthető képek az 1950-es és 60-as évek hétköznapi világából (a képek saját forrásból másokkal is helyettesíthetők)

P3 – Kivetíthető osztályfénykép az 1960-as évek elejéről

Tanulói segédletek

D1 – Négy részre vágott feladatlap az 1950-es, 60-as évek hétköznapijaival kapcsolatos képi információk rendszerezéséhez, a következő témakörökben: tárgyi világ, viselkedési formák, szórakozási formák, házi munkák

Jó, ha a lapot szétvágás előtt fel tudjuk nagyítani, hogy könnyebben lehessen rá írni.

D2 – Háromféle szöveg az 1950-es évek hétköznapijairól (Nyaralás nagyikánál, Szórakozás, Nagymosás)

Minden csoport egyik vagy másik szöveggel dolgozik. A szövegekből csoportonként négy-négy példányra van szükség. A lapokból ennek megfelelően, a helyi szükségletek szerinti mennyiséget kell előkészíteni.

D3 – Feladatlap egy régi és egy mai osztályfényképpel

A lapból annyi példányt kell készíteni, ahány csoport dolgozik az osztályban.